

אני לא מצליח להבין מה אתה אומר
אני לא שולט בשפה שאתה מדבר
אולי זו טעות במספר אולי תקלה
אולי כדאי שננתק וננסה מהתחלה.

אני שומע אותך מקוטע יש רעש כמו ים
כנראה שאין כאן קליטה אתה נעלם
אני עדיין ממתין על הקו שייגע התור
אני נשאר כל הזמן מחובר אולי תחזור
האם יש כאן אי הבנה שמיד תגלה לי

האם אתה עדיין איתי?

ענה לי.

מדוע אתה מדבר רק בשפת סימנים
אולי ניפגש בקרוב פנים אל פנים
אני רוצה להבין מה אתה בעצם רוצה
אני מוכן ללכת אתך עד לקצה הקצה
האם אני על שיחה ממתנה ומיד תתפנה לי

האם אתה עדיין איתי?

ענה לי.

האם שלחת אלי עכשיו שדר בהול
זה אתר לא מוכר האם אני עובר את הגבול
אם יש בעיה אני מוכן לעזור
אולי יש כאן נתק זמני שמיד יעבור
האם קראת בשמי או שזה רק נדמה לי
האם אתה עדיין איתי?

ענה לי.

האם אתה שם או שאני מדבר אל עצמי
שאצא לקראתך או שאשאר במקומי
אם אפשר בבקשה דבר שפה ברורה
כי אני לא מצליח להבין מה בעצם קרה
קולך בא והולך כל הזמן משתנה לי
האם אתה עדיין איתי?

ענה לי.

[...] אין התודעה הדתית חותכת מופתים, אין היא מקישה ולא מסיקה. "מרגישה" היא וחיה את האלוה בתוך תוכה של התודעה האונטולוגית. בלעדיו אין מציאות [...] מה שאי אפשר לשכל השאנון, אפשר ואפשר לחוויה תפוסת סער ולשאיפה כבירת אונים ורבת כוח הנולדות מתוך הקונפורנטציה הישירה בין האדם ובין המציאות ששכינת אל חופפת עליה [...] אין תודעת ההוויה הטרנסצנדנטית היקש הגיוני, אלא העפלה פלאית בעלת עוז וגבורה [...] האדם מתייחד עם האלוהים דרך שאלה ובקשה לטיב ולמהות המציאות, לא דרך מופת הגיוני מופשט. הוא יודע את האלוהים וחי אותו, משום שהוא מבקש אותו [...] אם הוכחה פילפולית אין כאן – חזון חוויה-הרגשה ודאי שבוודאים יש כאן

הרב יוסף דב הלוי סולובייצ'ק, איש ההלכה

- על מה מבסס הרב סולובייצ'ק את האמונה הדתית?

האחד – סימן השאלה שהציג קאנט בפני התאולוגיה הרציונלית – האפשרות להוכיח את מציאות ה' על ידי הוכחות אונטולוגיות א-קוסמולוגיות מוטלת בספק בעינינו.

השני – כשדיברו הפילוסופים בימי הביניים על הנהגה אלוהית של העולם היו הדברים ממשיים ביותר... בעיקרון אפשר היה לעקוב אחרי התחלת כל תהליך בארץ דרך העולם העליון, עולם הכוכבים והגלגלים, עד להנהגת המנהיג העליון. עילת העילות פועלת פעולתה בכל שעה ושעה, אמנם בדרכים אמצעיות, אך בהתמדה, מגיעה השפעת פעולה זו עד ליצור הקטן ביותר. לא כן עולמם של גלילאו וניוטון, ועם כל השוני, העולם הפיסיקאלי כפי שהוא מתואר היום. ...מסוף המאה השמונה עשרה גם המאמינים בבריאה ראו את העולם הפיסיקלי מאז בריאתו כפועל מכוח עצמו. ....בעולם כזה אין אנו חשים את הפעילות האלוהית כנוכחת ואין בידינו לפרש את טבע המציאות כגילוי תוארי הפעולה האלוהיים.

החוקיות אותה אנו מייחסים למציאות הטבעית אין בה כל תכליתיות. המדעים הפיסיקליים שלנו נהיו אפשריים כשהתגברו החוקרים על הנטייה לראות תהליכים טבעיים כמכוונים על ידי תכליות... ומכאן המסקנה כי אף על פי שהמאמין יכול להמשיך לראות במציאות הטבעית את מעשה האל, מבחינה לוגית אי אפשר להגיע להכרתו מתוך הכרת הטבע [...]. בתפיסה זו של התבונה האנושית אין לנו כל יסוד לראת רציפות בין החכמה האנושית והחכמה האלוהית ... דרך זו של מעבר מן הסיטואציה האנושית אל מעבר לה חסומה בפנינו

אליעזר גולדמן, מחקרים ועיונים

אני אינני רואה באמונה הדתית מסקנה שהאדם מסיק אלא הכרעה ערכית שהוא מכריע, וככל תוכן ערכי שבתודעת האדם אין היא נובעת ממידע שסופק לו או שניתן לו אלא היא חיוב שהאדם מחייב בו את עצמו [...]

העמדה הדתית היא החלטתו של אדם לעבוד את ה', בקיום תורה ומצוות [...] זוהי הכרעה ערכית – וככל הכרעה ערכית אין היא כפויה על האדם בתוקף המציאות

ישעיהו ליבוביץ'

אלוהים/ מוקי D.

אתה האדמה, אתה החיים
אתה הבריאה, אתה השנים
אתה האהבה חסרת הפנים

אתה בשנאה ובעין הממשות,
אתה בקנאה ובחוסר ודאות,
באפסות היות, ריקנות הימים

כשאני נושם, כשאני נוגע,
פוקח עיניים מביט ויודע,
שומע אמת נקיה ממילים,
אני מכיר אותך, אלוהים

אנ'לא מפחד ממך
כל כך רוצה לפגוש אותך,
אין לי שום ספק בך
אתה בי ואני בך
רק אל תיתן לי לשכוח

באבק הדרכים, בפרוץ הסערה
בנפול השמיים, בשתיקה הגדולה
באותם געגועים, לאיזה ארץ רחוקה
(אני רואה אותך)
מאחורי האין סוף, ומעבר לפינה
בקיום החלוף שרובו המתנה,
במכת האגרוף של אובדן האמונה,
בסוף הפחד מלמות ומהטעות הבאה,
בנטייה להתמכרות ובבדידות של השיגרה,
בהזדמנות הקרובה באפשרות להמראה,
אני מכיר אותך, אלוהים...

אנ'לא מפחד ממך...

מה אדם יותר גוף או נשמה?

הרי אין אף אחד שנקי מאשמה,
אמלט על נפשי ממדבר השממה,
אלי אור אלי דממה

כשאני נושם, כשאני נוגע...

דרומא - בית מדרש לסטודנטים